

Seudullista lähijunavarikkoa koskevan kaavoituksen käynnistäminen, Kv

Kunnanhallitus 12.05.2025 § 163

621/00.04.00/2024

Valmistelija	kunnanjohtaja Virpi Sailas kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 esittää kunnanvaltuustolle, että kunnan kaavoitusohjelmaan lisätään lähijunavarikon mahdollistava kaavahanke kunnanhallituksen esittämälle alueelle. Kaavoitus käynnistetään vuoden 2025 aikana. 2 todeta, että lähijunavarikon sijainnista ja toteuttamisesta päätetään myöhemmin Kirkkonummella ja Espoossa tehtävän asemakaavatyön ja muiden selvitysten tulosten perusteella Espoon ja/tai Kirkkonummen valtuustojen toimesta. Tarvittaessa voidaan käynnistää valmistelu muissakin sijainneissa. 3 tarkastaa pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	Jäsen Matti Kaurila ilmoitti olevansa yhteisöjävi ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Varajäsen Kim Åström oli paikalla kokouksessa tämän pykälän aikana, klo 16.55–17.45. Kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen, kunnanarkkitehti Tero Luomajärvi ja elinvoimajohtaja Simon Store olivat myös läsnä kokouksessa tämän pykälän aikana. Tero Luomajärvi ja Simon Store poistuivat kokouksesta tämän pykälän jälkeen klo 17.45. Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana on jätetty muutosehdotuksia seuraavasti: Päätösesitys (Sahiluoma Anna): Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se päättää 1 Tehtyjen selvitysten perusteella Kirkkonummi jatkaa lähijunavarikon mahdollistavan kaavoituksen jatkoselvittämistä ja asemakaavan laatimista Vuohimäen alueelle. 2 Samalla käynnistetään viipymättä jatkoneuvottelut valtion kanssa varikkoratkaisun edellyttämän Vuohimäen eritasoliittymäratkaisun valtionrahoituksesta ja eritasoliittymän toteuttamisen suunnittelusta. 3

Kunnanvaltuusto toteaa, että kunnalla ei ole taloudellisia edellytyksiä rahoittaa varikkoratkaisun edellyttämää huoltoraidejärjestelyä, myöskään siltä osin kun se aiheuttaa lisärakentamistarvetta, esim. alikulkua, Kirkkonummen keskustan ja Vuohimäen välillä.

4

Edellyttää, että Espoon jatkoselvittävää Näkinmetsän varikon kustannusrakennetta, jotta esitetyn kustannushaarukan laveus saadaan supistettua ja ratkaisun avoinna olevat asiat selvitettyä tarkemmin.

Muutosehdotusta kannattivat Piia Aallonharja, Ari Harinen, Anneli Granström, Antti Kilappa, Timo Haapaniemi, Kati Kaihlaranta ja Kim Åström.

Muutosesitys (Huhmarniemi Saara):

1

Esittää kunnanvaltuustolle, että lähijunavarikon mahdollistavaa kaavahanketta ei käynnistetä Kirkkonummella. Perustelu: Varikkoratkaisu palvelee lähes yksinomaan Espoon liikennettä. Kirkkonummen kunnanvaltuusto on päättänyt, että varikkoa ei sijoiteta Kirkkonummelle. Rantaradan lähijunalikenteen varikkoselvitys ei ole sellaisella tasolla, että se tukisi kaavavalmistelun aloittamista Kirkkonummella.

Muutosehdotusta kannatti Sanni Jäppinen.

Muutosehdotuksia ei hyväksytty yksimielisesti joten puheenjohtaja ilmoitti että asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat Anna Sahiluoman muutosehdotusta äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat Saara Huhmarniemen muutosehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 JAA ääntä ja 2 EI ääntä.

Anna Sahiluoman muutosehdotus sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät Ulf Kjerin, Ari Harinen, Antti Kilappa, Carl-Johan Kajanti, Piia Aallonharja, Kim Åström, Anna Sahiluoma, Anneli Granström, Anna Aintila, Timo Haapaniemi ja Kati Kaihlaranta.

EI äänestivät Sanni Jäppinen ja Saara Huhmarniemi.

Tämän jälkeen puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Anna Sahiluoman muutosehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 2 JAA ääntä ja 11 EI ääntä.

Anna Sahiluoman muutosehdotus sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät Sanni Jäppinen ja Saara Huhmarniemi.

Ei äänestivät Anna Aintila, Timo Haapaniemi, Piia Aallonharja, Ari Harinen, Kati Kaihlaranta, Anna Sahiluoma, Anneli Granström, Ulf Kjerin, Antti Kilappa, Kim Åström ja Carl-Johan Kajanti.

Evästys, haittojen vähentäminen (Kjerin Ulf):

Mikäli kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnan kaavoitusohjelmaan lisätään lähijunavarikon mahdollistava kaavahanke Vuohimäen alueelle tulee siirtoliikenteestä aiheutuvat haitat radan varrella asuville kuntalaisille ottaa huomioon suunnittelussa alusta alkaen ja pyrittävä vähentämään esimerkiksi, melusteilla, nopeusrajoituksilla, ajoaikarajoituksilla sekä siirtojunien ajaminen muutaman junan yksiköissä joka näin vähentää junien määrää. Asukkaita tulee kuulla ja ottaa mukaan suunnitteluun varhaisessa vaiheessa.

Evästysehdotusta kannattivat Anna Aintila, Kim Åström, Piia Aallonharja ja Anneli Granström.

Puheenjohtajan tiedustellessa, evästysehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus piti tauon tämän pykälän jälkeen klo 17.45-18.00.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

1

esittää valtuustolle, että se päättää

1.1

tehtyjen selvitysten perusteella Kirkkonummi jatkaa lähijunavarikon mahdollistavan kaavoituksen jatkoselvittämistä ja asemakaavan laatimista Vuohimäen alueelle.

1.2

samalla viipymättä käynnistää jatkoneuvottelut valtion kanssa varikkoratkaisun edellyttämän Vuohimäen eritasoliittymäratkaisun valtionrahoituksesta ja eritasoliittymän toteuttamisen suunnittelusta.

1.3

todeta, että kunnalla ei ole taloudellisia edellytyksiä rahoittaa varikkoratkaisun edellyttämää huoltoraidejärjestelyä, myöskään siltä osin kun se aiheuttaa lisärakentamistarvetta, esim. alikulkuja, Kirkkonummen keskustan ja Vuohimäen välillä.

1.4

edellyttää, että Espoon jatkoselvittävää Näkinmetsän varikon kustannusrakennetta, jotta esitetyn kustannushaarukan laveus saadaan supistettua ja ratkaisun avoinna olevat asiat selvitettyä tarkemmin.

2

todeta, että lähijunavarikon sijainnista ja toteuttamisesta päätetään myöhemmin Kirkkonummella ja Espoossa tehtävän asemakaavatyön ja

3
tarkastaa pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

Haittojen vähentäminen

Mikäli kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnan kaavoitusohjelmaan lisätään lähijunavarikon mahdollistava kaavahanke Vuohimäen alueelle tulee siirtoliikenteestä aiheutuvat haitat radan varrella asuville kuntalaisille ottaa huomioon suunnittelussa alusta alkaen ja pyrittävä vähentämään esimerkiksi, melusteilla, nopeusrajoituksilla, ajoaikarajoituksilla sekä siirtojunien ajaminen muutaman junan yksiköissä joka näin vähentää junien määrää. Aukkaita tulee kuulla ja ottaa mukaan suunnitteluun varhaisessa vaiheessa.

Kunnanhallitukselle 5.5.2025 (§ 150) esiteltiin selvitys Rantaradalle sijoittuvasta seudullisesta lähijunavarikosta. Selvityksessä käsiteltiin neljää varikon sijaintipaikkaa Kirkkonummen ja Espoon alueilta. Kirkkonummen vaihtoehtoiset sijoituspaikat ovat Luoma ja Vuohimäki. Selvityksessä on arvioitu vaihtoehtoisten varikkojen arvioituja vaikutuksia eri näkökulmista.

Uusimaa-kaavassa 2050 (ts. maakuntakaava) lähijunaliikenteen varikon sijaintimerkintä on Kirkkonummen ja Espoon rajavyöhykkeellä Luoman ja Mankin alueilla. Se tarkoittaa, että varikon sijoittaminen Luomaan on maakuntakaavan mukainen. Mikäli varikko toteutetaan Vuohimäkeen, on sen osalta laadittava maakuntakaavatasoiset selvitykset ja vaikutusarviot, jotta niiden perusteella voidaan arvioida vastaako maakuntakaavasta poikkeava varikon sijaintiratkaisu maakuntakaavan tavoitteisiin. Kuitenkaan maakuntakaavan muutosta ei tarvittane. Varikkoa varten laadittava asemakaava Vuohimäkeen on mahdollista toteuttaa voimassa olevan Kirkkonummen yleiskaavan 2020 puitteissa. Sen sijaan Luoman alueelle sijoitettava varikko vaatii sekä osayleiskaavan että asemakaavan laatimista.

Selvityksessä arvioidaan, että maisema- ja luontoarvojen osalta Vuohimäki vaikuttaisi Luomaa paremmalta. Kummassakin vaihtoehdossa on kuitenkin haasteita. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta arvot ja nykytila huomioiden Vuohimäessä varikon vaikutus olisi pienempi. Toisaalta maakuntakaavan mukainen viheryhteyden toimivuus on otettava huomioon Vuohimäessä, mikä saattaa asettaa vielä tiedostamattomia haasteita varikon toteuttamiselle.

Selvitys arvioi, että varikkoalueen häiritsevät vaikutukset asukkailla olisivat pienemmät Vuohimäessä kuin Luomassa, mutta Vuohimäessä

siirtoajoliikenne tuottaisi laajemmin häiriötä. Investointikustannuksiltaan Vuohimäki on Luomaa kalliimpi. Varikon toteuttaminen Vuohimäkeen edellyttäisi lisäraiteen rakentamista Kirkkonummen keskustasta Vuohimäkeen. Junaliikenteen operoinnin kannalta parempi vaihtoehto olisi Luoman varikko ja Vuohimäki on vaihtoehtoista heikoin. Varikkotoiminnoista vastaavan henkilökunnan ja junankuljettajien kannalta Vuohimäki heikoiten saavutettavissa.

Kumpikin sijainti Kirkkonummella edellyttää merkittäviä toimenpiteitä tieliittymä- ja katuysteysien kehittämiseksi. Luoman osalta nykyiselle Kehä III:lle ei voida toteuttaa lopputilanteeseen tasoliittymiä, joten Kehä III:n tiesuunnitelmassa suunnitellut eritasoliittymät ja rinnakkaistiet ovat tärkeitä. Vireillä olevan Kehä III:n tiesuunnitelman rinnakkaistien ajoneuvoliikenteen yhteyksien järjestämistapa on ratkaisematta Masalan ja Luoman alueilla. Tiesuunnitelman mukaiset liikennejärjestelyt ovat edellytys varikkoalueen asemakaavoitukselle. Vastaavasti Vuohimäen osalta tarvitaan kantatie 51 liittymän parantamista. Kantatietä 51 koskeva yleissuunnittelu on käynnistymässä syksyllä 2025 ja hankkeelle on saatu 10 miljoonan euron rahoitus hallituksen puoliväliirihessä keväällä 2025. Kirkkonummen kunta on antanut lausunnon kantatien 51 yleissuunnitelman edellyttämästä YVA-selostuksesta (kh 5.5.2025, § 151). Voidaan todeta, ettei suunniteltujen varikoiden työmaa-aikaista raskasta liikennettä, eikä muutakaan liikennettä, ole vielä suunniteltu riittävästi toimivuuksien osalta, eikä kaikkia haittoja ja kustannusvaikutuksia ole arvioitu.

Jatkovalmistelu ja lopullinen päätös varikon sijainnista

Kummassakin Kirkkonummen vertailussa varikkopaikassa on erilaisia haasteita. Kuitenkaan ehdotonta estettä käynnistää kaavan laatiminen ei tullut esille kummankaan sijainnin osalta.

Kunnanhallitukselle esitetään, että se päättää esittää kunnanvaltuustolle lähijunaliikenteen varikkoalueen kaavoituksen käynnistämistä joko Luoman tai Vuohimäen alueelle. Vuohimäessä tämä tarkoittaa asemakaavan laatimista ja mitä ilmeisimmin Luomassa sekä osayleiskaavan että asemakaavan laatimista.

Kaavoitus toteutetaan alueidenkäyttölain mukaisesti sisältäen lain edellyttämän vuorovaikutuksen eri osallistajien kanssa.

Helsingin seudun MAL-sopimuksen mukaisesti tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä tehdään päätös lähijunaliikenteen varikon sijainnista Rantaradalla. Varikon sijainnista ja toteuttamisesta päätetään myöhemmin Kirkkonummella ja Espoossa tehtävän asemakaavatyön ja muiden selvitysten tulosten perusteella Espoon ja/tai Kirkkonummen valtuustojen toimesta. Tarvittaessa voidaan käynnistää valmistelu muissakin sijainneissa

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 05.05.2025 § 150

Valmistelija

Kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen
Kunnanjohtaja Virpi Sailas

etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää merkitä liitteenä olevan seudullista lähijunavarikkoa koskevan selvityksen tiedoksi.

Käsittely

WSP:n Juhani Bäckström esitteli asiaa kokouksessa ja poistui tämän §:n jälkeen klo 17.58. Kuntakehitysjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen, kunnanarkkitehti Tero Luomajärvi ja kuntatekniikkapäällikkö Toni Keski-Lusa olivat myös läsnä tämän pykälän aikana.

Asiasta käyty laaja keskustelu merkittiin tiedoksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Varikkohankkeen lähtökohtana on Helsingin seudun kuntien ja valtion välillä solmittu MAL-sopimus vuosille 2024–2031. Sopimuksen mukaan seudun kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeellisten uusien lähijunavarikoiden sijoittamisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa.

Kirkkonummen kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 18.11.2024 § 88, seudullisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL).

MAL-sopimuksessa on linjattu, että Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta laativat selvityksen Rantaradan lähijunaliikenteen varikoiden vaihtoehtoisista sijaintipaikoista. Kunnat käynnistävät kumpikin lähijunaliikenteen varikon kaavoituksen viimeistään vuoden 2025 aikana omilla alueillaan. Tavoitteena on, että varikon toteutuksen mahdollistavat kaavat etenevät niin, että vuoden 2027 loppuun mennessä voidaan päättää liikenteellisen tarkastelun, toiminnallisuuden ja kustannusarvioiden perusteella minne varikko toteutetaan.

Lähijunaliikenteen varikoiden suunnitteluun on varattu vajaa 3 milj. euroa (30 % suunnittelukustannuksista) edellisen MAL-sopimuksen mukaista Traficomien myöntämää valtionavustusta.

Kirkkonummen kunta ja Espoon kaupunki käynnistivät selvitystyön, jonka tarkoituksena on analysoida Rantaradan mahdollisten lähijunavarikoiden suunnitelmat ja selvitykset ja arvioida niiden pohjalta varikoiden toteutuskelpoisuutta. Selvityksessä on arvioitu varikoiden vaikutuksia useasta eri näkökulmasta: kaupunkikehitys, ympäristö, junaliikenne, kustannukset, liittyvät hankkeet. Selvityksen laaja lähtöaineisto on kuvattu liitteessä 1.

Espoon kaupunginhallitus 15.10.2024 § 250 päätti käynnistää lähijunavarikon mahdollistavan asemakaavoituksen Näkinmetsän alueella ja totesi, että lähijunavarikon sijainnista ja toteuttamisesta päätetään myöhemmin Espoossa ja Kirkkonummella tehtävän asemakaavatyön ja muiden selvitysten tulosten perusteella Espoon ja/tai Kirkkonummen valtuustojen toimesta. Tarvittaessa Espoossa voidaan käynnistää valmistelu muissakin sijainneissa.

Kirkkonummen kunnanvaltuusto päättää vuoden 2025 aikana, missä Kirkkonummella käynnistetään kaavan valmistelu mahdollista varikkoa varten. Varikon lopullinen sijainti on tarkoitus päättää vuoden 2027 aikana.

Valmistelija yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen,
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää, että

1

se ottaa asian käsiteltäväkseen lisälistalta

2

Espoon kaupunki yhteistyössä Kirkkonummen kunnan kanssa käynnistää tarvittavat jatkoselvitykset seudullisen lähijunavarikon toteuttamisen mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi ja varikon edellyttämän kaavoituksen valmistelemiseksi. Maakuntakaavassa osoitetun Kirkkonummen ja Espoon rajan tuntuman sijaintivaihtoehtojen (Mankki tai Luoma) lisäksi Espoo ja Kirkkonummi selvittävät Espoon Näkinmetsän maanalaisen varikon ja Kirkkonummen Vuohimäen maanpäällisen varikon toteuttamisvaihtoehdot ja kaavoituksen edellytykset.

Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta yhdessä sitoutuvat käynnistämään kaavavalmistelut omilla alueillaan vuoden 2024 aikana.

Käsittely

Esityslistan tämä asia käsiteltiin esityslistan ensimmäisenä varsinaisena asiana, §:n 435 jälkeen.

Jäsen Matti Kaurila ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Varajäsen Kim Åström oli läsnä tämän pykälän aikana klo 16.40 – 17.39.

I varapuheenjohtaja Piia Aallonharja ja varajäsen Sanni Jäppinen saapuivat kokoukseen tämän pykälän alussa klo 16.40.

Yhdyskuntatekniikan johtaja Anna-Kaisa Kauppinen esitteli asiaa.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana jäsen Saara Huhmarniemi oli jättänyt muutos- ja evästysehdotuksia seuraavasti:

Saara Huhmarniemen muutosesitys:

Pykälän 2 kohta: "Espoon kaupunki yhteistyössä Kirkkonummen kunnan kanssa käynnistää tarvittavat jatkoselvitykset seudullisen lähijunavarikon toteuttamisen mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi ja varikon edellyttämän kaavoituksen valmistelemiseksi." muutetaan muotoon "Kirkkonummen kunta käynnistää omalta osaltaan ja yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa tarvittavat jatkoselvitykset seudullisen lähijunavarikon toteuttamisen mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi ja varikon edellyttämän kaavoituksen valmistelemiseksi."

Muutosehdotusta kannattivat Sanni Jäppinen ja Kati Kaihlaranta.

Puheenjohtajan tiedustellessa muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Saara Huhmarniemen evästysehdotus:

Kohta 3. Päättää evästää jatkovalmistelua seuraavasti: Valmistelun aikana selvitetään eri varikkovaihtoehtojen kaavoitukselliset edellytykset ja vaikutukset ympäristöön, asumiseen ja tulevaan kehittämiseen alueilla, mihin varikon vaikutukset kohdistuvat suoraan tai välillisesti. Kaavoituksellisten edellytysten arvioimiseksi pyydetään lausunto maakuntaliitolta. Arvioinnissa selvitetään myös eri vaihtoehtojen melu- ja tärinävaikutukset. Selvityksessä tulee tulla ilmi eri vaihtoehtojen elinkaarikustannukset kokonaisuudessaan sisältäen käyttö- ja huoltokustannukset. Laskennassa on otettava huomioon varsinaisen varikon lisäksi muun eri vaihtoehtoisissa tarvittavan infran kustannukset. Selvitys ja sen eri osat tulee laatia riippumattomasti ja eri aihealueisiin perehtyneiden asiantuntijatahojen toimesta. Valmistelu asiassa tehdään avoimesti.

Evästysehdotusta kannatti Sanni Jäppinen.

Evästysehdotusta ei hyväksytty yksimielisesti, joten puheenjohtaja ilmoitti että asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta ilman evästystä äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat evästysehdotuksen hyväksymistä äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 JAA ääntä ja 4 EI ääntä.

Pohjaehdotus ilman evästystä sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät: Antti Kilappa, Anneli Granström, Ulf Kjerin, Timo Haapaniemi, Piia Aallonharja, Kim Åström, Kim Männikkö, Ari Harinen ja Anna Sahiluoma.

EI äänestivät: Saara Huhmarniemi, Anna Aintila, Sanni Jäppinen ja Kati Kaihlaranta.

Päätös

Kunnanhallitus päätti, että

1

se ottaa asian käsiteltäväkseen

2

Kirkkonummen kunta käynnistää omalta osaltaan ja yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa tarvittavat jatkoselvitykset seudullisen lähijunavarikon toteuttamisen mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi ja varikon edellyttämän kaavoituksen valmistelemiseksi. Maakuntakaavassa osoitetun Kirkkonummen ja Espoon rajan tuntuman sijaintivaihtoehtojen (Mankki tai Luoma) lisäksi Espoo ja Kirkkonummi selvittävät Espoon Näkinmetsän maanalaisen varikon ja Kirkkonummen Vuohimäen maanpäällisen varikon toteuttamisvaihtoehdot ja kaavoituksen edellytykset. Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta yhdessä sitoutuvat käynnistämään kaavavalmistelut omilla alueillaan vuoden 2024 aikana.

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Selostus

Taustaa

HSL:n lähijunaliikenteen matkustajamäärät olivat voimakkaassa kasvussa ennen koronapandemiaa. Pandemia lykkäsi HSL:n kalustohankintaa, mutta lähijunaliikenteen kehittäminen edellyttää varmuutta uudesta varikosta, sillä varikon toteutuksen aikajänne on pitkä.

Väylävirasto laati vuonna 2020 selvityksen, jossa todettiin tarvittavan kolme uutta varikkoa Helsingin eri ratasuunnilla: kaksi kunnossapitovarikkoa ja yksi säilytysvarikko. Soveltuvia varikkosijainteja tutkittiin ja päädyttiin siihen, että toteutus on aloitettava joko Rantaradan tai Petaksen varikosta.

Tammikuussa 2023 valmistuneessa Pääkaupunkiseudun junakalusto Oy:n (JKOY) jatkoselvityksessä todettiin Helsingin lähijunaliikenteen tarpeisiin tarvittavan 1-3 uutta varikkoa. Lisäksi todettiin, että JKOY:n on varmistettava kunnossapidon ja säilytystoiminnan jatkuminen Ilmalassa. Selvityksessä arvioitiin, että Rantaradan suunnalla sopiva uusi varikkosijainti olisi ensisijaisesti lähellä Kauklahden liikennepaikkaa, joka on tulevan Espoon kaupunkiradan läntinen pääteasema. Toissijaisesti varikon on edullista sijaita mahdollisimman lähellä Kirkkonummea, jolloin varikko palvelisi mahdollisimman hyvin myös Kirkkonummelle ja Siuntioon päättyvää HSL:n lähijunaliikennettä.

MAL-sopimuksessa 2019 on sovittu lähtökohdat lähijunavarikoille. Sopimuksessa on kirjattu, että "Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativa tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun. Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi, sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen. Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat."

Lähijunavarikon toteuttajatahoksi on sovittu Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiö Oy.

Valtio on lisäksi edellyttänyt päätöstä varikkosijainnista Rantaradan käytävässä vuoden 2023 loppuun mennessä ehtona valtion panostukselle Espoon kaupunkirataan.

Maakuntakaavatilanne

Uusimaa 2050-kaavassa on raskaan raideliikenteen varikon merkinnällä osoitettu alueita varikoille, jotka ovat oleellisia maakunnallisen ja valtakunnallisen raideliikenteen toimivuudelle ja kehittämiselle.

Merkinnät mahdollistavat varikon toteuttamisen, mutta eivät ratkaise varikon lopullista paikkaa. Maakuntakaavaan sopeutuminen on varmistettava yleiskaavatasoisilla selvityksillä.

Kohdemarkinnalla osoitetun varikon tarkka sijainti ja laajuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa niin, että alue muodostaa toiminnallisesti yhtenäisen kokonaisuuden ja alue on riittävä turvaamaan varikon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Suunnittelu tulee toteuttaa siten, että toiminnasta aiheutuvat meluhaitat ja muut ympäristöhäiriöt ovat mahdollisimman vähäiset.

Aiemmissa selvityksissä esille tuodut sijaintivaihtoehdot

Mankin maanpäällinen varikko

Mankkiin Kehä III:n ja Rantaradan väliin sijoittuvan varikon edellytyksiä koon ja teknisen toteutettavuuden osalta on tutkittu aiemmissa selvityksissä. Varikoksi kaavailtu alue sijaitsee pääosin Espoon, mutta osin myös Kirkkonummen alueella.

Alueen käyttöä rajoittaa laajan alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot sekä asutuksen läheisyys.

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa (EEYK) maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Varikon sijoittaminen alueelle edellyttää huomioimista valmistelussa olevassa Espoon yleiskaavassa 2060 sekä asemakaavoitusta.

Alue on yksityisessä maanomistuksessa.

Alustava kustannusarvio on 145 milj. €.

Luoman maanpäällinen varikko

Alue sijoittuu Masalan taajaman pohjoispuoleiselle Luoman kylän alueelle, rantaradan ja Kehä III:n väliselle alueelle. Luomaan sijoittuvan varikon edellytyksiä koon ja teknisen toteutettavuuden osalta on alustavasti tutkittu aiemmissa selvityksissä.

Kirkkonummen yleiskaavassa 2020 kyseinen alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Alue kuuluu maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristön kokonaisuuteen. Kunnanvaltuuston vuonna 2016 hyväksymässä Masalan ja Luoman kehityskuvassa 2040 – kaupunki lähellä luontoa, ei ole osoitettu paikkaa varikolle. Kehityskuva on ollut alueille laadittavien osayleiskaavojen tavoitetilä.

Varikon sijoittaminen Luomaan edellyttää mahdollistavan osayleiskaavan laatimista ennen asemakaavoitusta. Luoman osayleiskaava on Kirkkonummen kaavoitusohjelman 2023-2027 odotuskorissa (kaavoituksen käynnistämisen ajankohdasta ei ole päätöstä).

Alue on yksityisessä maanomistuksessa.

Alustava kustannusarvio on 161 milj. €.

Vuohimäen maanpäällinen varikko

Selvityksissä esitetty varikkoalue Vuohimäessä sijoittuisi Kirkkonummen yleiskaavan 2020 mukaiselle yritystoiminnan alueelle (PT) rantaradan varrelle, Länsiväylän pohjoispuolelle ja Siuntion kunnanrajan tuntumaan. Vuohimäen varikon edellytyksiä koon ja teknisen toteutettavuuden osalta on alustavasti tutkittu aiemmissa selvityksissä.

Vuohimäen mahdollinen varikkosijainti selkeästi Kirkkonummen länsipuolella em. selvityksen mukaan ei ole liikenteellisesti edullinen. Kirkkonummelle päättyy 1/3 Rantaradan suunnan lähijunaliikenteestä, kun Kauklahteen päättyy 2/3, jolloin ratkaisu tuottaa vuositasolla operointiin arviolta noin 0,5 milj. € lisäkustannuksen verrattuna Kauklahten lähellä sijaitsevaan varikkoon.

Aiempien selvitysten mukaan lisäraide arvioidaan välttämättömäksi Kirkkonummen ja sen länsipuolella sijaitsevan varikon välillä.

Yhdysraiteeseen on varauduttava myös Kirkkonummen ja Kaukalahden välillä, mutta tarve on uudelleen arvioitava ESA-radon tilanteessa. Varikon alustava kustannusarvio on 254 milj. €, johon on sisällytetty kokonaisuudessaan Kauklahti – Vuohimäki yhdysraiteen kustannus.

Vuohimäen varikko sijaitsee yleiskaavassa yritystoiminnan alueella. Kirkkonummen kaavoitusohjelmassa 2023-2027 kyseille alueelle on kaavailtu laadittavan Pikkalanlahden ja Vuohimäen osayleiskaava. Hanke on sijoitettu odotuskoriin. Varikon toteuttaminen edellyttää osayleiskaavaa.

Kunnanvaltuuston vuonna 2016 hyväksymässä Kuntakeskuksen kehityskuvassa 2040 – urbaani kylä, ei ole osoitettu paikkaa varikolle. Kehityskuva on alueille laadittavien osayleiskaavojen tavoitetilä. Alueen kokonaisvaltainen kehittäminen edellyttää toimenpiteitä mm. liikenteen järjestämiseksi, kunnallistekniikan toteuttamista, maakunnallisen viheryhteyksien toimivuuden varmistamista ja luontoselvitysten päivittämistä.

Alue on osin yksityisessä ja osin kunnan maanomistuksessa.

Näkinmetsän maanalainen varikko

Kalliovarikko mahdollistaa yhteyden sekä Rantaradalle sekä tulevaisuudessa myös ESA-radon suuntaan samalla kun se asettaa maanpäälliseen varikkoon nähden vähemmän rajoitteita. Varikon tekninen toteutettavuus sekä sijainti kulttuuriympäristöarvojen ja maakunnallinen ekologisen yhteyden osalta ovat kuitenkin erittäin haasteellisia. Yhteydet varikolle voidaan toteuttaa tasoyhteyksinä. Esiselvityksen alustava kustannusarvio on 340 milj. €.

Kalliovarikko ei ole mahdollinen voimassa olevan yleiskaavan pohjalta, mutta sitä on mahdollista käsitellä käynnissä olevassa Espoon 2060 yleiskaavatyössä. Varikko edellyttää lisäksi asemakaavoitusta.

Jatkotoimenpiteet

Espoon kaupunki yhdessä Kirkkonummen kunnan kanssa on MAL-sopimuksessa sitoutunut ratkaisemaan Rantaradan varikkokokysymyksen.

Edellä esitettyjen paikkojen lisäksi muita sijaintivaihtoehtoja ei ole tehdyissä selvityksissä löytynyt Rantaradan käytävässä. Valmistelua täytyy siten jatkaa tunnistettujen mahdollisten varikon sijaintipaikkojen osalta ja varikko on sijoitettava johonkin niistä, vaikka kaikkien esille tuotujen sijaintivaihtoehtojen kohdalla on lukuisia haasteita.

Maakuntakaavassa on osoitettu Kirkkonummen ja Espoon rajan tuntuman sijaintivaihtoehto (Mankki, Luoma), mutta sen lisäksi kunnat selvittävät Vuohimäen maanpäällisen varikon ja Näkinmetsän maanalaisen varikkovaihtoehdot. Varikon ratkaisumahdollisuudet selvitetään molemminpuolisen kaavoituksen kautta.

